

Висівали гібриди сояшнику ранньостиглої групи з періодом вегетації 103-108 діб. Добрива вносили під основний обробіток ґрунту восени. Дослідження з проводили за наступною схемою: Фактор А (гібрид): 'Златсон', 'Форвард', 'Погляд'; Фактор В (удобрення): контроль (без добрив), $N_{40}P_{40}$, $N_{40}P_{60}$, $N_{40}P_{80}$.

Застосування в дослідженнях добрив вплинуло на врожайність сояшнику, яка, у середньому, за три роки проведення досліджень, коливалася від 2,12 до 2,50 т/га. Встановлено, що середня врожайність досліджуваних гібридів сояшнику не мала суттєвих відмінностей, що визначається їх генетичними особливостями. Найвищу насінневу продуктивність (фактор А), в середньому,

за період проведення досліджень сформував гібрид 'Златсон' – 2,34 т/га, в той час як гібриди 'Форвард' та 'Погляд Артур' – 2,30 та 2,26 т/га. Застосування добрив (фактор В) загалом сприяло підвищенню врожайності насіння сояшнику, відносно варіантів контролю, на 5,19-16,04%. Найбільшу середню врожайність насіння вивчених гібридів культури отримали за варіанту внесення добрив дозою $N_{40}P_{80}$ – 2,46 т/га.

Дослідженнями встановлено, що для отримання стабільних та високих врожаїв сояшнику в умовах південної степової України рекомендуємо висівати гібрид сояшнику 'Златсон'. Для підвищення врожайності насіння застосовувати варіант внесення добрив дозою $N_{40}P_{80}$.

УДК 330.341.1:634.13

Жук В.М., кандидат с.-г. наук, провідний науковий співробітник
Барабаш Л.О., кандидат економічних наук, завідувач відділу
Інститут садівництва НААН України
E-mail: labeko111@gmail.com

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СУПЕРСОРБЕНТІВ В ІНТЕНСИВНИХ НАСАДЖЕННЯХ ГРУШІ

Важливим напрямом розвитку вітчизняного садівництва є впровадження інноваційних технологій виробництва плодів. Науковці Інституту садівництва НААН розробили технології вирощування груші, які за рахунок використання високопродуктивних сорто-підщепних комбінувань, збільшення щільності садіння дерев, раціональних способів утримання ґрунту тощо забезпечують підвищення продуктивності насаджень у порівнянні з існуючими аналогами.

Дослідження, метою яких було вивчення впливу синтетичного суперсорбенту «Теравет» торгової марки «Максимарин» та мульчування на родючість темно-сірого опідзоленого ґрунту, стан дерев і продуктивність сортів груші 'Кучерянка' та 'Конференція' на підщепі Айва А в різних конструкціях насаджень, проводили в досліді закладеному весною 2013 р. Його схема включає 8 варіантів у конструкціях саду з веретеноподібними кронами при розміщенні дерев 4x1 і 4x0,5 м і передбачає утримання стрічок ряду під чорним паром, передсадивне внесення в посадкові ями суперсорбенту «Теравет» у вигляді гранул (20 г на яму), а також мульчування грибним компостом на фоні вищезгаданої операції або без неї. Контрольними були ділянки, де дерева висаджували за схемою 4x1 м, а стрічку ряду утримували під чорним паром з використанням гербіцидів. Повторність триразова. Кількість облікових дерев у повторенні 8.

В інтенсивному саду мульчування стрічки ряду грибним компостом і на фоні передсадив-

ного внесення «Теравета» забезпечувало підвищення вмісту польової вологи та основних елементів живлення в ґрунті. Досліджувані фактори впливали на тенденцію до зростання основних біометричних показників дерев, оводненості і питомої поверхневої щільності листків, скороплідності і врожайності насаджень.

Сади, що вивчалися, почали плодоносити вже на третій рік від садіння. В цей період урожайність дуже залежала від системи вирощування. У сорту Конференція в залежності від варіантів початкова врожайність варіювала в межах 9,2-34,2, а в середньому за шість років плодоношення – 13,4-23,4 т/га. При різних схемах розміщення рослин найвищу продуктивність вищезгаданого сорту забезпечували ділянки з мульчуванням стрічки ряду компостом на фоні передсадивного внесення препарату «Теравет» або тільки з мульчуванням.

Урожайність істотно впливала на основні показники економічної ефективності вирощування плодів. Зокрема, на ділянках сорту 'Конференція' собівартість однієї тонни груш коливалася в межах 6,1-10,2 тис. грн, а прибуток з 1 га – 63,7-207,4 тис. грн. За таких показників рівень рентабельності змінювався від 46,4 до 150,3% і максимальним був при системі вирощування, котра передбачала мульчування стрічки ряду компостом при розміщенні дерев 4x1 м та мульчування компостом на фоні «Теравету» за щільності садіння 4x0,5 м.